

сждбата на своитѣ душмани и приятели. Прѣзъ коледата 1847. година, въ която се роди героятъ на нашата книга, тази България гадаѣше и неговата сждба, сждбата на неговитѣ родители, а може би и сждбата на цѣла България. — Чули, какво разправяше оная — подзела една мжжка уста, притежательтъ на която се ползувалъ съ славата на селски настрадаинъ-ходжа: даскалицата днесъ-утрѣ — таквози; бабината имъ! каквото и да бжде, мжжко или женско, нѣма да излѣзе по-ербапъ отъ баща си.

Селската глѣчва противъ „даскалтъ“ и „даскалицата“, и за тѣхната бждаща рожба, продължавала все въ тоя духъ до 24. Слѣдниятъ день, 25. декемврий, рано по пѣтлюви зори, прѣдъ отсрѣщния плетъ на даскалската колиба, двѣ съсѣдки съ несчесани коси, шушукали за новото чудо — и скоро отнесли новината по всичко село: цѣло Калоферъ се стекло на поклонение прѣдъ Витлеемската пещеря, едни да честитятъ на даскала мжжка рожба, други да удовлетворятъ своето праздно любопитство.

Нека кажемъ още сега като за характеристика на врѣмето, че прѣди 60—70 години, пакъ и наскоро слѣдъ освобождението, простиятъ народъ проявяваше голѣмо любопитство и къмъ най-дребнитѣ случки изъ живота на „ученитѣ“, които носѣха многозначущето име „даскали“. Даскалтъ бѣше много нѣщо за една робска паланка: той бѣше умътъ и сърдцето на селото или градътъ, кждѣто се подвизаваше, и слѣдъ чорбаджията, между простото население, неговиятъ гласъ се слушаше. Народътъ, живѣлъ въкове въ единъ тѣсенъ кржгъ отъ прѣдставления, глѣташе „науката“ на даскала, мислейки, че това е негова собствена наука, негово собствено избрѣтение. Той лапаше като топѣлъ хлѣбъ всички „поучения“, излѣзли изъ „медотечивитѣ уста“ на учителя, когото боготворѣше и прѣдъ когото благовѣеше. Той му се покоряваше, той му се подчиня-